

Denboraren makina

N A G O R E I R A Z U S T A B A R R E N A

Milimetroko bola erraldoia



Bic Cristal bolaluma 1950ean merkaturatu zuten eta duela bost urte 100.000 milioi aleko salmenta kopurua gainditu zuen. Gaur egun, munduan hamabost milioi Bic saltzen dira egunero.

CLICHY (FRANTZIA), 1945. Bigarren Mundu Gerra amaitu zenean, Marcel Bich-ek eta Edouard Boffard-ek Société PPA izeneko idazteko tresnen enpresa sortu zuten. Gerra garaian Bichek muturrean bola zuen luma ikusi zuen Argentinan, László Bíró-k egina. Enpresa sortu eta gero, Suitzatik metala milimetro ehunenetan ebakitzeko eta lantzeko ahalmena zuen teknologia ekarri zuen. Hala, altzairu herdoilezinezko milimetro bateko esfera ekoiztea lortu zuen, tintaren jario egokia ahalbidetuko zuena. Hainbat saiakera eta gero, loditasun egokia zuen tinta ere lortu zuen. Eta, horrenbestez, Bíróren asmakizunaren lizentzia lortu eta gero, Bic Cristal bolaluma merkaturatu zuen.

Bolalumaren plastikozko hodiak zurezko arkatzetatik hartu zuen forma hexagonala, idaztean egonkortasun handiagoa ematen duelako. Plastikoa gardena erabili zuten, erabiltzaileak tinta maila ikus zezan. Gainera, zulotxo bat ere egin zioten airearen presioa hodi barruan eta kanpoan berdina izan zedin. Milioika eta milioika pertsonak hortzikatuko zuten plastikozko estalkia ere hasieratik jarri zioten produktu berriari.

Bichek produktuan sinesten zuen, kalitatezkoa zen, berria, eta, gainera, ekoizpen kostu baxuei esker, merke sal zitekeen. Hala ere, hasieratik diru asko inbertitu zuen publizitatean. 1953an Pierre Guichenné publizitate exekutiboak produktua izendatzeko Bichen abizena erabiltzekotan, h-a kentzeko aholkatu zion enpresaburuari. Bic gogoratzen errazagoa zen, nazioartean zabaltzeko ego-kiagoa, eta gerra osteko garaian markei izen ahalik eta sinpleenak jartzeko joera zen nagusi. Baina beste arrazoi bat ere bazegoen: Bich izenak ingelesezko *bitch* (emagaldur) hitzaren antz handiegia zuen. Enpresak zein bolalumak izen berria hartu zuten eta 1959an bolaluma merkerik ezagutzen ez zuen AEBetako merkaturatu sartu ziren. 1960an, hamar urte besterik ez zituen Bic bolalumak aurreko idazluma gehienak ordezkatu zituen merkaturatu.

Egun, Bic Cristal New Yorkeko Arte Moderno Museoko erakusketa iraunkorreko pieza da. Eta inoizko “artelanik” salduena da, Bic enpresako ordezkariek, 2005eko irailean 100.000 milioi ale saldu zituztela jakinarazi baitzuten.

Arrastoak

Cervantesen sukaldea sarean

CERVANTES Zentro Birtualak Espainiako Urrezko Mendeko errezetak eta, batez ere, Cervantesen lanetan agertzen diren platerak jaso ditu <http://cvc.cervantes.es/artes/gastronomia> helbidean. Webguneak Maria Ines Chamorro egokitutako 50 errezeta baino gehiago biltzen

ditu eta, horrez gain, Miguel de Cervantesen (irudian) eta idazle garaikideen testuak dauzka osagarri. Besteak beste, haragi-bolak, bakailaoa, aingira, behi zitzi-pitzia, arbendol opila eta antxume errea presta daitetzeko duela bost mendeko erara, baita turroia ere.

